

The logo for the Swedish University of Agricultural Sciences (LSU) is located in the top right corner. It consists of the letters 'LSU' in a white, bold, sans-serif font, with a horizontal line underneath the 'U'. The entire logo is enclosed within a white circular border.

LSU

UNGDOMS- RÖRELSEN I SIFFROR

Innehåll

Förord	4
Ungdomsrörelsen i siffror 2025.....	7
Ungdomsrörelsen i Sverige.....	11
Ungdomsrörelsens finansiering.....	26
Ungdomsrörelsens opinionsbildning och påverkansarbete	36
Trygghet och säkerhet	42
Förslag för en starkare ungdomsrörelse	54

Text: **Signe Krantz**

Formgivning: **PÅ Media AB**

E-post: info@lsu.se

Instagram och Twitter: [LSU_se](#)

Facebook: [LSU – Sveriges barn- och ungdomsorganisationer](#)

www.lsu.se

Förord

Ungdomsrörelsen är en av Sveriges viktigaste demokratiska krafter. När LSU presenterar årets upplaga av Ungdomsrörelsen i siffror 2025 gör vi det med både stolthet och oro. Stolthet över den kraft som finns i det unga civilsamhället och oro över de växande utmaningarna som begränsar ungas möjligheter att organisera sig.

Årets rapport visar att ungdomsrörelsen återhämtade sig snabbt efter pandemin. Unga engagerar sig i allt större utsträckning, medlemsantalet stiger och organisationerna fortsätter att bära upp demokratin i en tid av samhällsförändringar. Samtidigt har villkoren hårdnat. Inflationens tryck, minskade statsbidrag och ökade administrativa krav skapar en obalans som riskerar att underminera just den rörelse som politiken ofta säger sig vilja värna. När finansieringen viker och regelverken skärps tvingas många organisationer lägga mer tid på att ställa om och parera nya krav istället för att utveckla sin verksamhet.

Ungdomsorganisationer börjar se över diversifierad finansiering, men möter hinder i en omfattning som få andra aktörer gör. Från svårigheter att öppna bankkonton till begränsade möjligheter att attrahera extern finansiering utan att begränsa sin självständighet. Alternativen finns, men kostnaderna och riskerna gör dem ofta orealistiska för små och medelstora organisationer.

Allra mest oroande är att många unga tvingas verka under hot, hat och trakasserier. Det är vuxenvärldens ansvar att skydda ungas demokratiska deltagande, men i dag ser vi det motsatta: unga förtroendevalda känner sig otrygga, verksamhet begränsas och organisationer tvingas lägga knappa resurser på säkerhetsarbete. När unga trycks bort från offentligheten försvagas vårt demokratiska system.

Ungdomsrörelsen i siffror 2025 är mer än en rapport. Det är en vädjan om eftertanke och en uppmaning till handling. Vi behöver politiska

beslut som bygger långsiktighet och trygghet, inte kortsiktiga nedskärningar. Vi behöver ett samhälle som tar ungas engagemang på allvar och som inser vilket värde deras organisering skapar, i dag och för framtiden.

Jag hoppas att du som läsare tar till dig av både siffrorna och berättelserna. Vi har mycket att vara stolta över, men ännu mer att försvara.

Sigge Eriksson
Ordförande LSU

UNGDOMS- RÖRELSEN I SIFFROR

Ungdomsrörelsen i siffror 2025

“Ungdomsrörelsen i siffror”, eller URIS, är LSU:s årliga rapport och kartläggning av ungdomsrörelsens förutsättningar. Det är en nulägesanalys av det unga civilsamhället, där vi följer statistik sedan 2015 om våra medlemsorganisationers ekonomiska och sociala villkor. Den syftar till att identifiera trender inom ungdomsrörelsen, bedöma var de är på väg och lösningar för att ta till vara på styrkor och minska risker.

URIS är till för dig som är del av eller är nyfiken på det unga civilsamhället. Du kanske är en del av den ideella sektorn själv, jobbar med att ge stöd till den eller forskar om den. Vi hoppas att du, när du lägger ner den här rapporten, kommer att förstå utmaningarna för Sveriges viktigaste demokrati-bärare.

Årets rapport fokuserar på 2024-2025, där ungdomsrörelsen på flera sätt har återhämtat sig från pandemin 2020-2023 men nu möter nya problem. Den höga

inflationen driver på ökade kostnader samtidigt som statsbidraget minskar. Administrationen ökar, dels på grund av hårdare kontroller, dels på grund av att många organisationer eller deras lokalföreningar har svårt att starta eller driva bankkonto.

Trots att ungdomsrörelsen växer i medlemsantal och har stått starka genom nationella och internationella kriser möts dess framgångar med misstankar. Regeringen har minskat statsbidraget till ungdomsorganisationer med 50 miljoner, vilket i redan oroliga tider kan få mycket negativa effekter på det unga civilsamhället.

I bästa fall hade de drabbade organisationerna kunnat skifta till andra finansieringskällor för att långsiktigt göra sig mindre beroende av statsbidraget. Men det finns många hinder för att ändra finansieringsmodell. Om det ska få effekt kan det innebära höga risker och stora kostnader.

LSU visar genom denna rapport

att Sveriges ungdomsorganisationer sitter i en rävsax, där villkoren för offentligt stöd blir lägre medan alternativa intäkter är otillgängliga. Sveriges politiker behöver förklara vilket slags ungt civilsamhälle i Sverige som de vill se.

Bilden av det unga civilsamhället är som alltid mångsidig. Bland de svarande finns stora och rutinerade organisationer såväl som mindre föreningar. Den största har 65 anställda, medan de absolut flesta har färre än 10.

En majoritet beskriver sin ekonomiska stabilitet som relativt bra, men nästan hälften ger lägre betyg, vilket tyder på ekonomisk osäkerhet.

Här kan du följa hur ungdomsrörelsens ekonomi, verksamhet och demokratiska utrymme förändrats över tid, få möjliga förklaringar och till slut höra ungdomsrörelsens egna ord om sina utmaningar.

En av de främsta utmaningarna är säkerhet och trygghet. Idag kan inte alla ungdomsorganisationer agera fritt och samtidigt garantera att deras verksamhet är säker och trygg. Genom att ha intervjuat tre

särskilt utsatta organisationer kan vi se att det får stora konsekvenser för hela organisationen att tvingas arbeta med säkerhet och trygghet. Verksamheten blir mindre tillgänglig, stressen ökar och engagemanget minskar.

Det kan handla om högerextrema uthängningsaktivister som filmar ens verksamhet eller går ut med namn och personuppgifter på förtroendevalda och medlemmar. Det kan handla om oro för aktioner som gör att medlemmar känner sig otrygga. Det kan handla om hot, hat och trakasserier mot förtroendevalda. Unga som precis tagit steget ut i vuxenlivet utsätts av vuxna med decennier mer erfarenhet, vilket förstärker samhällets maktobalans mellan unga och vuxna.

Resultatet är självzensur och minskat demokratiskt utrymme. En svagare svensk demokrati där vissa pressas bort från offentligheten innan de haft chansen att prova på den. Säkerhetsarbetet kräver energi och resurser, gör verksamheten mindre tillgänglig och får ordföranden att rycka på axlarna istället för att polisanmäla hotet som hen fick på nätet eller i brevlådan.

Många andra organisationer och institutioner har också behövt växla upp sitt säkerhetsarbete. Det gäller bland annat bibliotek, myndigheter, trossamfund och politis-

ka partier. Riskerna har lösningar. Men lösningar kräver resurser. Resurser som ungdomsförbund ofta saknar.

Upplägg och underlag

Årets rapport kommer precis som tidigare beskriva ungdomsrörelsens sammansättning, politiska inflytanden och ekonomiska förhållanden, samt jämföra resultaten med tidigare år. Tack vare våra medlemsundersökningar, "LSU Koll", kan vi spåra förändringar

över tid och ge färsk data om det unga civilsamhället. Den mesta datan är baserad på LSU Koll 2025, som samlade in data mellan mars och maj 2025.

LSU Koll skickas varje år till LSU:s medlemmar och hade i år 51 fullständiga svar samt fem ofullständiga. Det är lika många totala

svar som 2024, men något lägre än gamla undersökningar, som brukade ha 60 svarande eller fler. Av drygt 100 ungdomsorganisationer som får statsbidrag av MUCF är majoriteten medlemmar i LSU. Av dem svarar en majoritet på LSU Koll, vilket ger en bild av den svenska ungdomsrörelsen över tid.

För att fördjupa den ekonomiska analysen och framtidsprognoserna har data från LSU Koll jämförts med årsredovisningar från MUCF samt riksbankens data om Sveriges inflation.

Jämfört med tidigare URIS lägger årets rapport större fokus på analyser, prognoser och slutsatser, medan tidigare rapporter fokuserade mer på att redogöra för statistik. LSU ser nämligen att ungdomsrörelsen står inför en känslig framtid. Det finns tydliga tecken på att ungdomsrörelsens professionella resurser minskar över tid. De ökade administrativa kostnaderna riskerar att framför allt slå mot små ideella organisationer som saknar tillgångarna och kapaciteten som krävs för att driva förening och få beviljade bidrag.

URIS fördjupar sig särskilt i två områden: ekonomisk framtid samt trygghet och säkerhet. I avsnittet om ungdomsrörelsens ekonomiska framtid tittar rapporten på de svarande organisationernas finansieringskällor, anställda och framtida prognoser. Avsnittet om trygghet och säkerhet handlar om ungdomsrörelsens möjligheter att tryggt och säkert arrangera träffar och planera verksamhet. LSU har genomfört intervjuer med medlemsorganisationer som särskilt berörs av detta.

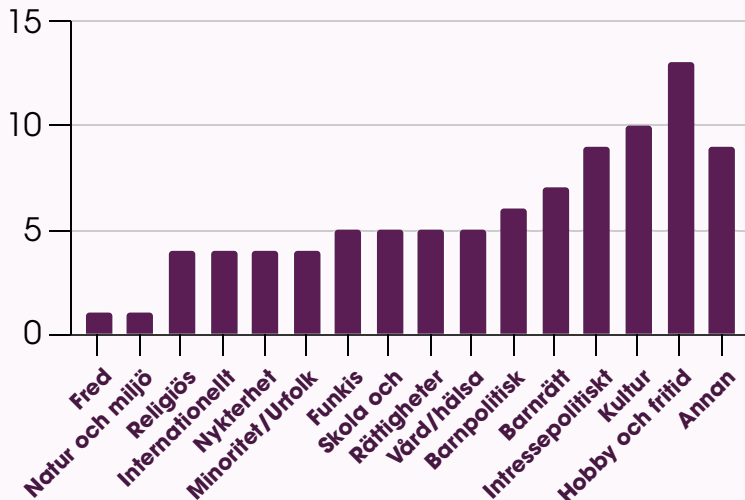
Slutligen presenterar vi förslag på politiska lösningar för en stark ungdomsrörelse.

Ungdomsrörelsen i Sverige

Sveriges civilsamhälle har, jämfört med andra länders, ett större fokus på medlemskapet samt rollen som röstbärare, det vill säga de politiska budskapen. Samma sak gäller det unga civilsamhället, som samlar fler än 600 000 medlemskap och ofta har politisk föränd-

ring som ett centralt syfte. Forskaren Filip Wijkström har särskilt forskat om detta (“Civilsamhället i samhällskontraktet: en antologi om vad som står på spel”, 2012).

Typ av organisation

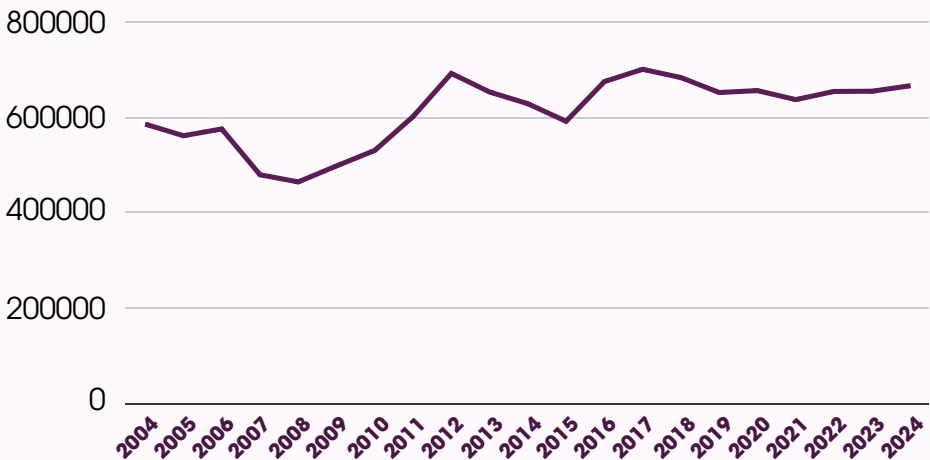
Självrapporterad typ av organisation. Varje svarande kunde välja upp till två svar.

Ungdomsrörelsen har dessutom lika stor mångfald som samhället i stort. Det rymmer dussintals helt skilda intressen, grupper och åsikter, med den gemensamma tron att det går att förbättra sin omvärld genom demokratiskt engagemang. När LSU:s medlemmar beskriver sig själva är de vanligaste kategorierna “hobby och fritid” och “kultur”.

Det är naturligt att många även kategoriserar sig i “intressepolitik”, eftersom att det är naturligt att få upp ögonen för och vilja förändra politik som påverkar ens övriga verksamhet.

Bland grupper som organiserar sig genom ungdomsorganisationer finns samtliga diskrimineringsgrunder, där religiösa, sexuella och etniska minoriteter med fler skapar livsviktiga sammanhang för människor som annars kan möta diskriminering eller fördomar.

Ungdomsrörelsen är alltså ett smörgåsbord av intressen, utlopp för engagemang och möjligheter för Sveriges unga att delta i demokratin och forma samhället.

*Bidraggrundande medlemmar i barn- och ungdomsorganisationer, 6-25 år, MUCF:s årsredovisning 2024

För att följa ungdomsrörelsens storlek hämtar vi varje år statistik från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Den senaste årsredovisningen, för året 2024, visar att ungdomsrörelsen fortsätter att växa i medlemsantal och ligger stabilt på en hög nivå.

Det finns alltså en stor vilja bland Sveriges unga att engagera sig ideellt och att bli medlemmar i föreningar. Det innebär tusentals unga som genom årsmöten, verksamhetsberättelser och medlems-träffar får makt att påverka sin omgivning och göra saker på sina egna villkor.

Samtidigt minskar antalet organisationer som får beviljat statsbidrag av MUCF. Både 2022 och 2023 fick 114 organisationer stats-

bidrag. Men 2024 var det 109 och färska siffror från 2025 visar att endast 105 fick ta del av det senaste organisationsbidraget. Detta kan vara en konsekvens av MUCF:s utökade kontroller, vilket gjort att ungdomsorganisationer som länge fått statsbidrag får avslag. Ibland för att man inte uppfyllt nya regler eller att kriterierna uppfattas som otydliga. De ökade kraven och kontrollerna ökar kostnaderna både för MUCF, som lägger mer tid på granskning, och för ungdomsorganisationer, som lägger mer resurser på att skriva ansökningar, lösa kompletteringar och se till att lokalavdelningar rapporterar korrekt. Kontroller krävs för att säkerställa att statliga medel går till rätt ändamål, men det behöver också finnas en balans och en proportionalitet i hur de genomförs.

Den professionella ungdomsrörelsen

Ungdomsrörelsen består till största del av ideella krafter. Styrelser, volontärer och medlemmar som på sin fritid arrangerar aktiviteter, engagerar sig politiskt, håller årsmöten och tar hand om ekonomi och bokföring. Men de flesta har även små kanslier med administratörer, kommunikatörer, medlemsutvecklare eller en av många andra roller.

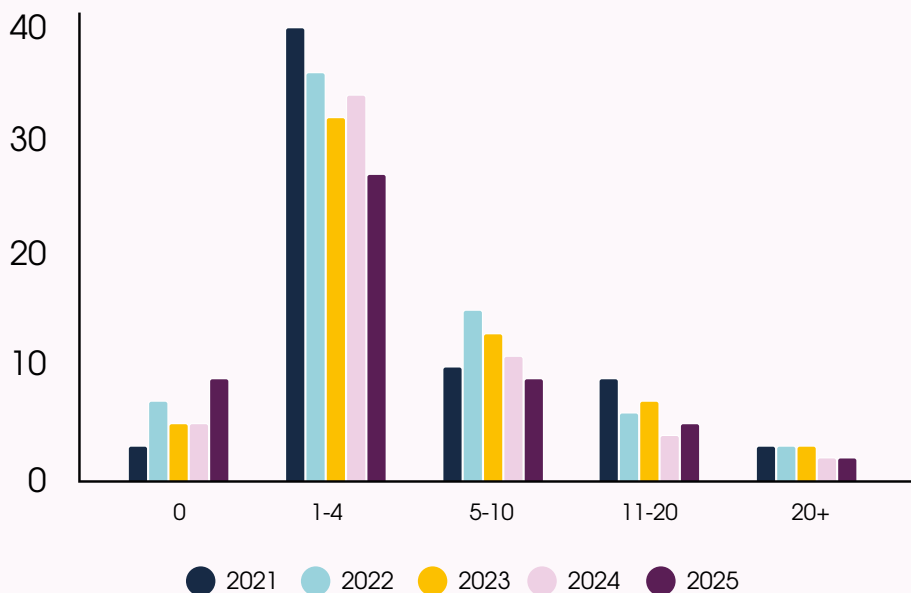
Anställd personal har många fördelar för ideella organisationer. De kan avlasta ideella genom att ta hand om tidskrävande eller tidskänsliga uppgifter, arrangera aktiviteter och vara en stabil punkt och ett organisatoriskt minne i föreningar med hög omsättning av förtroendevalda.

Dessvärre kan det vara svårt att växa och uppnå sitt syfte utan anställd personal, vilket oundvikligen leder till mer komplexitet och mer administration. Många processer är svåra för ideella att delta i, oavsett om det gäller remissväsendet, att skriva bokslut i komplicerade verksamheter, avtalsprocesser eller att ansöka om statsbidrag från MUCF. Det ställer

krav på kvalificerade anställda och större kanslier, vilket i sin tur leder till högre kostnader och mer erfarna styrelser, vilket i sin tur ställer högre krav på finansieringen. Det kallas för professionalisering.

I LSU Koll räknar organisationerna hur många anställda de har, vilket kategoriseras och presenteras här. Majoriteten har små kanslier, med endast fyra anställda eller färre. Ett fåtal har större kanslier, med tjugo eller fler. Vi kan även följa antalet rapporterade anställda år till år.

*Antal heltidstjänster, jämförelse LSU Koll 2021-2025

Personalresurserna i ungdomsrörelsen minskar. I en jämförelse från 2021 till 2025, där organisationerna är grupperade efter hur många anställda de har, minskar alla staplar förutom den första, som har skjutit i höjden. Att antalet anställda minskar speglas även i både det totala antalet tjänster och det genomsnittliga.

Det är en oroande trend. Alla organisationer drabbas av ökade kostnader och höjda krav, men förutsättningarna är större för stora organisationer att ha egna

ekonomier, controllers och liknande funktioner. Små organisationer kan å sin sida riskera att stå och falla på små marginaler eller tvingas flytta resurser från verksamhet till overhead. Risken är att detta blir vanligare när de administrativa kraven från exempelvis MUCF ökar.

Mest illavarslande är antalet organisationer som rapporterat att de saknar anställda, vilket nästan fördubblats från fem till nio sedan i fjol.

Varje år varierar det dock vilka och hur många som svarar på LSU Koll. Det gör att små skillnader i svarande kan ha oproportionerligt stor effekt på resultatet. Därför har vi tittat närmare på svaren.

Tre organisationer som hade anställda 2023 eller 2024 svarade att de inte hade några anställda 2025. En av dessa skrev i ett fritextsvar

att de behövde säga upp sin kanslist på grund av avslag på statsbidraget. I resterande fall saknade vi svar från dem 2023 eller 2024, eller så saknade de anställda även då. Men i minst tre fall har ungdomsorganisationer nyligen slutat ha professionella kansliresurser.

	2021	2022	2023	2024	2025
0	3	7	5	5	9
1-4	40	36	32	34	27
5-10	10	15	13	11	9
11-20	9	6	7	4	5
20+	3	3	3	2	2
Antal svar	65	67	60	56	52
Antal tjänster	447	457	481	327	295
Genomsnitt	6,88	8,82	8,01	5,83	5,46
Snitt 1-4	2,23	2,22	2,53	2,47	2,34
Snitt 1-10	3,29	3,49	4	3,6	3,4

Tabell med antal och snitt av rapporterade anställda från LSU Koll 2021-2025.

Den oroande bilden fördjupas dock om man tittar på antalet anställda i ungdomsrörelsen. Antalet sjunker och är i år 33 heltidstjänster färre jämfört med föregående år, vilket även gör att snittet minskat. Men enskilda organisationer med många anställda

kan ge en missvisande bild av hela ungdomsrörelsen. Därför har vi även räknat på det genomsnittliga antalet anställda i små och medelsmå organisationer.

Detta ger en bättre bild av det ekonomiska läget för de minsta

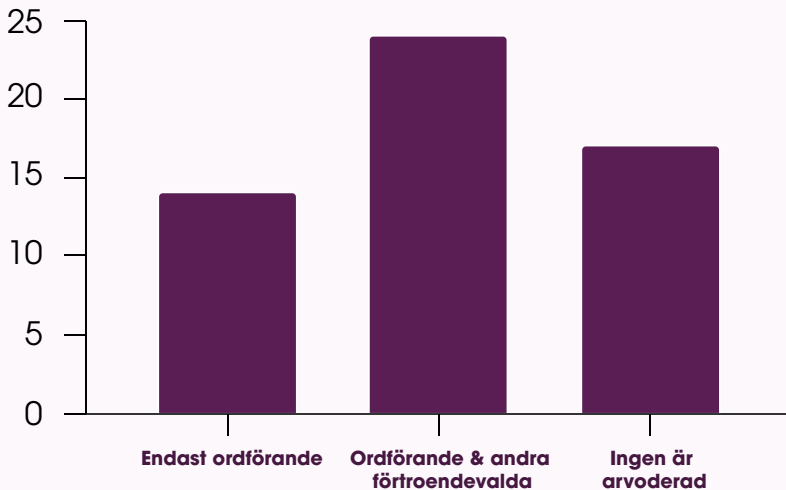
organisationerna i ungdomsrörelsen och de som troligen är mest beroende av en eller ett fåtal intäktskällor. Där kan vi se att 2023, året efter det skedde en historiskt viktig ökning av resurserna till civilsamhället, innebar en betydande förstärkning av ungdomsrörelsens kanslier. Siffrorna har dock dalat och det genomsnittliga antalet anställda för små organisationer har minskat sedan dess.

Detta tyder på att statsbidragets storlek har en direkt effekt på ungdomsrörelsens kapacitet och

att Sveriges ungdomsorganisationer blir mindre resursstarka över tid, även när man kontrollerar för organisationernas storlek och svarsfrekvens.

Skälen kan variera. Den kraftigt ökade inflationen har påverkat ungdomsrörelsen lika mycket som resten av samhället. Professionaliseringen av ungdomsrörelsen kan även ställa krav på högre utbildning och längre arbetslivserfarenhet hos anställda, vilket leder till högre kostnader och i sin tur färre anställda.

Är din organisations förtroendevalda arvoderade?

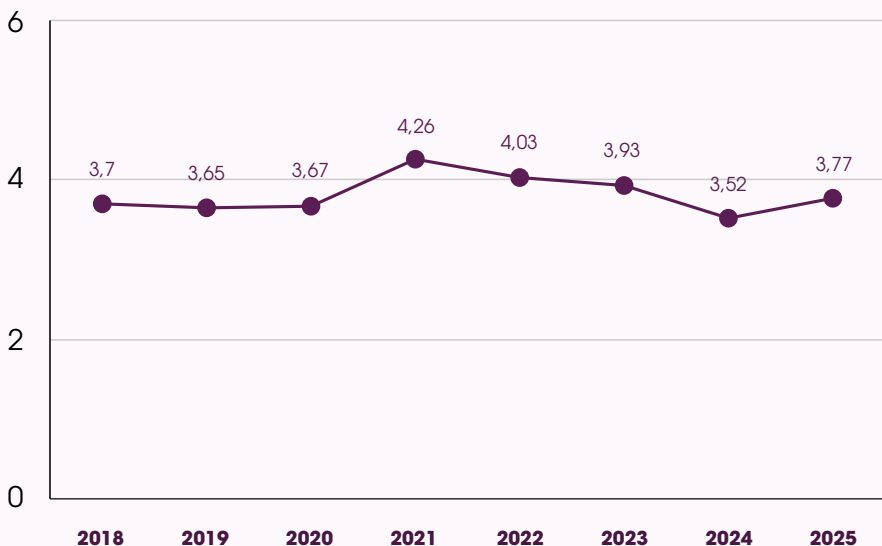

*Antal arvoderade, LSU Koll 2025

De flesta ungdomsorganisationer har arvoden för minst en förtroendevald. Det är ett sätt för föreningar att stärka sin kapacitet inom ramen för samma föreningsdemokrati som de alltid sysslat med. En arvoderad ordförande, kassör eller förbundssekreterare kan till exempel lägga mer tid på administration, medlemsbesök eller påverkansarbete.

Av alla arvoderade ordföranden är hälften arvoderade på heltid och hälften på deltid (oftast 50% eller mindre). Båda grupperna är något lägre än föregående år.

För många arvoderade är det en möjlighet att ge sitt uppdrag all tid och energi det kräver. Det politiska arbetet kan få en större tyngd när medlemmarnas valda representant har möjlighet att själv ta kontakt med politiker och makt-havare och vara med på möten och seminarier på kontorstid. Det ger medlemmarna en direkt länk till en person de valde, som direkt kan föra vidare deras talan till politiker och makthavare.

Genomsnittlig ekonomisk stabilitet (skala 1-6), LSU Koll 2018-2025

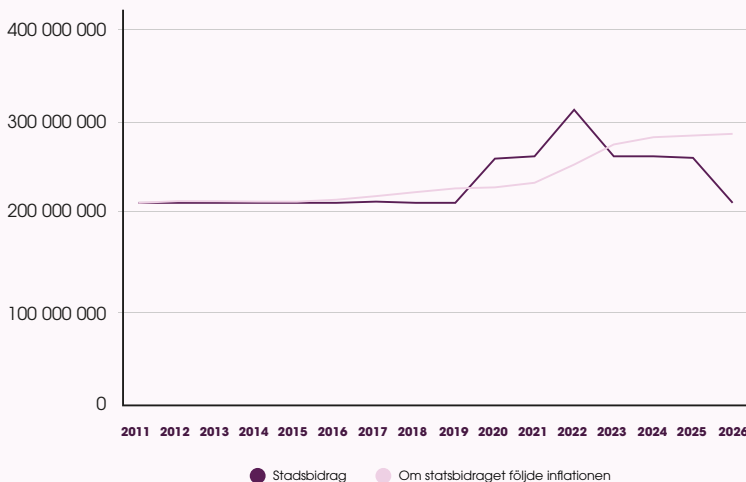
Den rapporterade ekonomiska stabiliteten på en skala mellan 1-6 är jämn över tid och ligger strax över snittet. Vid närmare analys från data mellan 2023-2025 framgår det även att andelen organisationer som rankar sin ekonomiska stabilitet som mindre bra (mellan 1 och 2) har minskat över tid medan andelen som rankar den som medelbra (mellan 3 och 4) har ökat något.

Trots att vissa har ekonomiska svårigheter verkar alltså de flesta ungdomsorganisationer ha stabila ekonomiska utsikter och ordning i sina finanser. Detta fortsätter på samma bana som URIS 2024, där ungdomsrörelsen såg ut att ha återhämtat sig från pandemin.

Statsbidragets utveckling

Risken är dock att stabiliteten inte håller i sig. Sveriges regering har i årets bidrag minskat statsbidraget, från 262 till 212 miljoner kronor. Det är ca 48 miljoner kronor i aktiviteter, lokalhyror, personal och material som försvinner från det unga civilsamhället precis efter att det återhämtat sig från pandemin.

Trots att antalet medlemmar i ungdomsrörelsen växer får den alltså sämre ekonomiska förutsättningar för framtiden. Grundproblemet är att statsbidraget aldrig följt inflationen, utan ständigt sackat efter. Förutom ett par år, där höjningen hade mycket positiv effekt på ungdomsrörelsen.

2011 låg statsbidraget på 212 miljoner. Om det hade följt inflationen hade det varit på 227 miljoner 2019 och 286 miljoner i år. I stället har det sänkts till samma nivå som innan pandemin, med en förlust i realvärde med 74 miljoner kronor.

Under pandemin sköt regeringen till med mer pengar till ungdomsrörelsen, vilket gjorde att statsbidraget låg över inflationen med sin högsta nivå på 312 miljoner. När statsbidraget 2023 sänktes till 262 miljoner låg det under 2011 års inflationsanpassade värde, men har låtit ungdomsrörelsen stabilisera sig.

Med regeringens sänkning av statsbidraget står ungdomsrörelsen inför en osäker framtid. Vi kan redan se att personalresurserna blir mindre och att fler organisationer inte anställer personal. Detta kan leda till inställd verksamhet, färre medlemmar och mindre tid för kontroll och medlemsvård, vilket i sin tur kan leda till svagare interndemokrati och större risk för avslag på statsbidraget.

LSU har de senaste åren träffat många medlemmar som vill göra rätt, men upplever att de hårdare kontrollerna från MUCF är otyd-

liga och leder till att mer resurser går till administration istället för verksamhet. Korta deadlines för kompletteringar och den inneboende trögheten i föreningsdemokrati kan också göra att man inte hinner åtgärda brister i tid för att behålla statsbidraget.

Det har även varit mycket kritik och osäkerhet kring MUCF:s nya krav som kallas för demokrati-villkoren. Det innebär att organisationer som beviljas statsbidrag måste:

- ha ett syfte som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle,
- vara demokratiskt uppbyggd,
- respektera demokratins idéer i sin verksamhet, inklusive principerna om jämställdhet och förbud mot diskriminering.

Detta gäller inte bara organisationerna, utan även dess företrädare. Det finns stora osäkerheter i hur detta fungerar i praktiken och LSU är oroliga för att det öppnar upp för godtyckliga beslut eller kollektiv bestraffning av hela organisationer för enskilda personers agerande.

Det behövs tydlighet i var gränsen

går för en företrädare för organisationen, samt när och var en förtroendevald företrädare organisationen. När man officiellt representerar eller uttalar sig för sin organisation är det självklart att man gör det som företrädare. Men i sociala medier, skolan, arbetsplatsen eller i andra roller är det otydligt när man börjar och slutar räknas som en företrädare.

Det är inte heller tydligt hur nationella förbund ska stötta självständiga medlemsföreningar att göra rätt när de misstänker att demokrativillkoren kan brytas. Många förbund saknar resurserna att garantera att inga sådana situationer uppstår bland organisationens dussintals eller hundratals förtroendevalda.

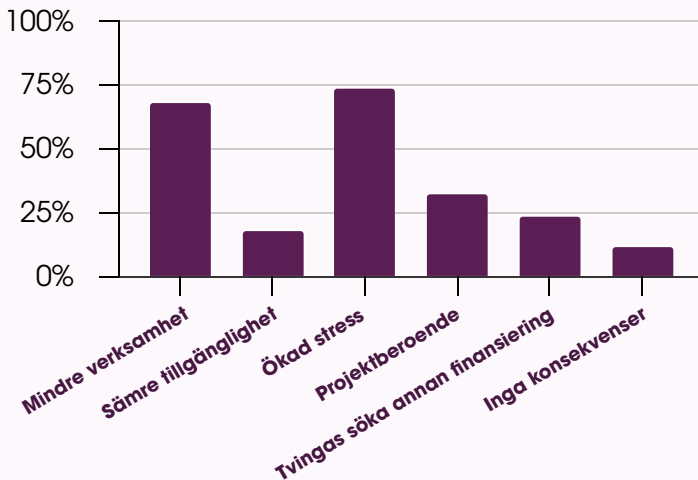
Vissa stora organisationer har standardiserade guider och utbildningar för förtroendevalda. Med uppförandekoder och föreningsutvecklare har de förutsättningar att vägleda alla ideellt aktiva i rörelsens värderingar och hantera när de inte följs. Det är svårare för små organisationer med redan ansträngda resurser.

Runt tio organisationer vittnar om anmärkningar, kompletteringar eller fördjupade granskningar. I vissa fall har lokalföreningar räknats bort, vilket leder till mindre statsbidrag.

Fyra av tio fick lägre statsbidrag i år jämfört med tidigare. Detta kan bero på att de blivit mindre, att

“Utan bidrag kommer inte organisationen driva verksamhet efter 2-3 år”

Om din organisation fått lägre medel/ avslag/ villkor/ anmärkning, vilka är konsekvenserna?

lokalföreningar räknades bort eller att andra organisationer blivit större i jämförelse. Men eftersom att de flesta organisationer är helt beroende av statsbidraget för sin ekonomiska stabilitet kan minskat eller uteblivet statsbidrag få negativa konsekvenser.

För den stora majoriteten av de som får lägre eller uteblivet statsbidrag leder det till mindre verksamhet eller ökad stress. Mindre fria medel kan leda till att läger ställs in, medlemsträffar blir digitala eller resor uteblir. Stressen ökar när tajtare budget betyder minskad tillgång till lokaler, att man måste säga upp tjänster som underlättar för organisationen eller oroar sig för att varje utgift kan spräcka budgeten.

Var sjätte svarade även att verksamheten blir mindre tillgänglig.

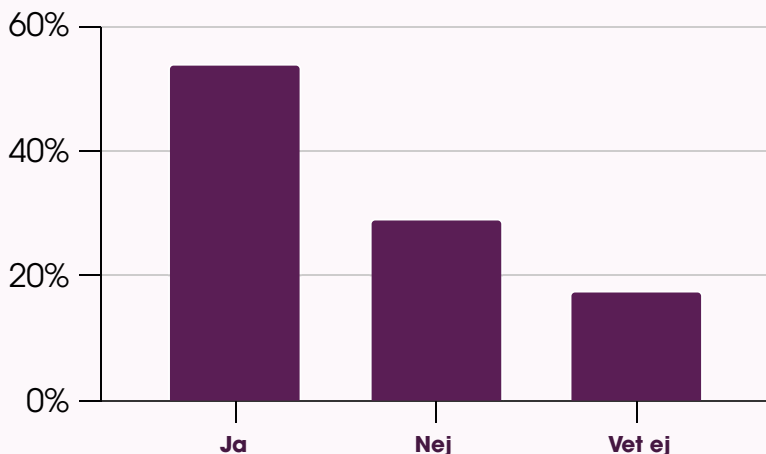
Till exempel kanske inte förbundet kan bekosta resor eller boende till träffar eller tvingas lägga aktiviteter, årsmöten eller läger på billigare, men mindre tillgängliga, platser.

För en av tre organisationer blir verksamheten mer styrd av projektfinansiärer. När fria medel, det vill säga de som inte är knutna till särskilda projekt eller ändamål, minskar blir verksamheten mer beroende av vilka externa projekt som godkänns. Där statsbidraget kan möjliggöra en långhelg för medlemmar över hela landet kanske ett projekt bara kan göra det för vissa målgrupper eller bekosta en viss typ av verksamhet. Ju mindre statsbidrag, desto mer styrda blir ungdomsorganisationer av andra inkomstkällor.

Negativ stress

Finns det problem med utbrändhet och negativ stress inom din organisation?

Negativ stress är ett utbrett och erkänt problem i ungdomsrörelsen. Mer än hälften uppger att det finns problem med utbrändhet och negativ stress i sina organisationer. Detta är i linje med tidigare kunskap.

LSU har tidigare arbetat med ämnet genom projekten “Vi brinner” och “Hållbart Engagemang och Ledarskap (HEL)”. Från dem vet vi att otydliga förväntningar, uppdrag som aldrig tar slut och bris-

tande resurser bidrar till negativ stress.

Stress är en naturlig del av livet och inte i sig dåligt. Stress hjälper människor att hantera svåra situationer, agera lugnt i kriser och få extra energi när det behövs som mest. Men vi är inte gjorda för att vara stressade under lång tid utan återhämtning. Då blir det negativ stress.

Tyvärr upplever många i ung-

domsrörelsen att de aldrig kan “stänga av”. De kanske har alldeles för mycket att göra eller går från kris till kris utan att kunna andas ut. Eller så känner de att de aldrig kan vara nöjda, att de alltid kan rädda världen lite mer.

Risken för negativ stress blir högre i små organisationer där ett fåtal personer behöver hantera fler uppgifter utan att få avlastning.

När statsbidraget minskar är risken att verksamheten blir pressad, att organisationer tvingas skala ner verksamheten och att osäkerheten för framtiden ökar. Problemen med stress riskerar alltså att bli värre när finansieringen försämras.

Ungdomsrörelsens finansiering

Ungdomsrörelsen sitter i en svår situation. Inflationen ökar medan statsbidraget minskar. De som behåller statsbidraget tvingas lägga mer resurser på administration när kraven och kontrollerna ökar. Det är svårt att ersätta statsbidraget med andra inkomstkällor som låter organisationer fortsätta ha en stark och stabil kärnverksamhet.

Det finns mycket projektmedel från myndigheter och stiftelser. Men det kräver mycket tid och resurser att skriva ansökningar och redovisa projektet för givaren. Dessutom får man inte alltid spendera medel från projekt på overheadkostnader, som arbetsledning, lokaler, kontorsmateriel eller redovisningskostnader.

Detta kan i praktiken betyda att projekt belastar organisationens fria medel, snarare än att frigöra verksamhet. Dessutom formas organisationens verksamhet efter vilka projektmedel som finns att söka och vad projektfinansiärer

tycker är viktigt, snarare än vad medlemmar önskar.

Många välkända och stora civilsamhällesorganisationer har länge arbetat med månadsgivare och finansierar stora delar av sin verksamhet med hjälp av donationer. Detta är ovanligt bland ungdomsorganisationer men kan bli en allt viktigare del av ungdomsrörelsens finansiering. Även om det är relativt enkelt att sätta upp möjligheten att registrera sig som månadsgivare kräver det lång tid eller stora investeringar för att månadsgivande ska bli en förutsägbar inkomstkälla långsiktigt.

Det är en stor fördel att ha ett registrerat 90-konto eller vara medlem i Giva Sverige, som tillhandahåller kvalitetsstämplar och garantier för att pengarna går till rätt ändamål. Men de processerna kräver mycket arbete som kan vara otillgängligt för små organisationer som redan är underfinansierade.

Sedan krävs det många månadsgi-

vare för att nå en nivå där de kan finansiera grundverksamheten, vilket kräver ett strategiskt arbete med att skapa och behålla långsiktiga relationer med givare. Detta kräver kompetens, resurser eller lång tid, vilket inte alla ungdomsorganisationer har. Likaså kan många organisationer inte räkna med medlemsavgifter som en inkomstkälla. Unga är inte lika resursstarka som äldre och är i högre grad studerande eller arbetssökande. Det gör att många av

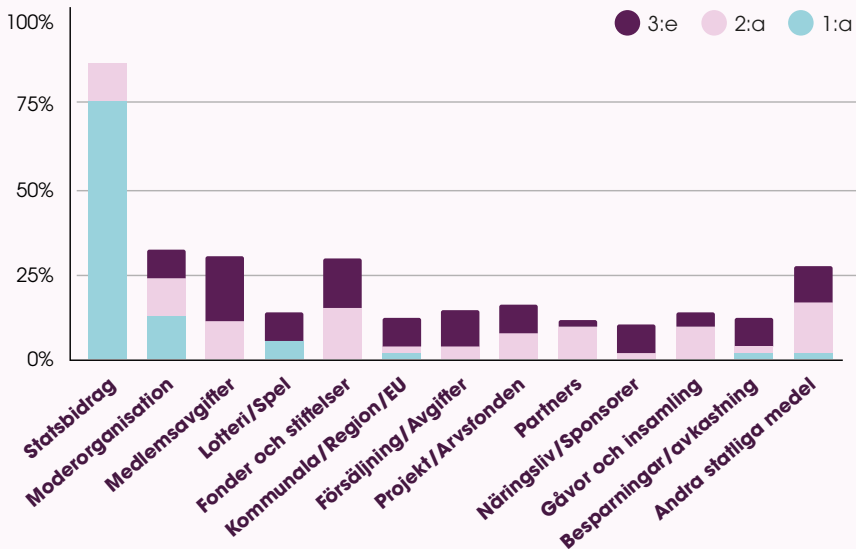
dem inte har råd med höga medlemsavgifter. Ett förbund som gick den vägen skulle riskera ett stort medlemstapp.

Ungdomsrörelsen sitter i ett omöjligt vägskäl, där den dominerande och nuvarande formen av finansiering blir mindre och alternativa finansieringskällor har så höga trösklar att de i praktiken är otillgängliga för många organisationer.

“Vi känner oss maktlösa, och tyvärr minskar vår framtidstro på att organisationen kommer att finnas kvar i flera generationer framöver”

Organisationernas finansiering

MUCF:s statsbidrag för barn- och ungdomsorganisationer är den absolut viktigaste finansieringskällan för den stora majoriteten av ungdomsrörelsen. Tre av fyra rankar den som deras viktigaste inkomstkälla, följt av medel från en vuxen- eller moderorganisation (13%). För ett fåtal organisationer är istället lotterier eller spel den viktigaste inkomstkällan.

När det kommer till sekundära inkomstkällor är det en mycket större mångfald, där medlemsavgifter, fonder och stiftelser, projektme-

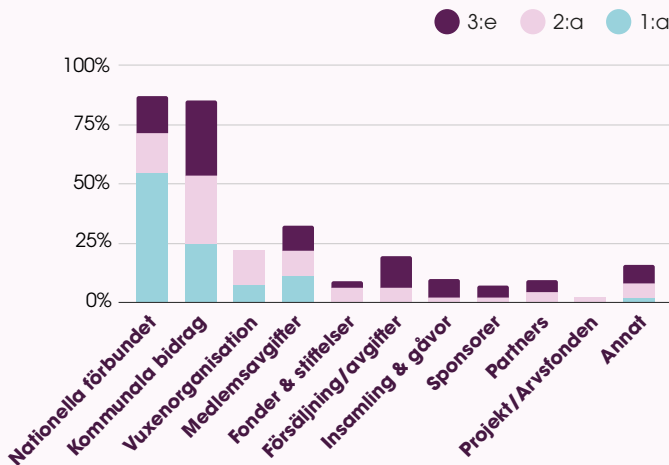
del och samarbeten även bidrar till organisationernas ekonomi. En del organisationer får även bidrag från andra myndigheter än MUCF, bland annat Skolverket, Folkhälsomyndigheten och Kulturrådet.

Statsbidraget från MUCF är viktigt för ungdomsrörelsen och är det i särklass bästa sättet för staten att stödja ungas organisering. Det har många fördelar jämfört med andra finansieringskällor. Det är förhållandevis stabilt och förutsägbart över tid – om man når upp till kraven ett år är sannolik-

heten hög att man gör det även det nästkommande året. Till skillnad från projektbidrag, sponsorer och många stiftelser och fonder kan man spendera statsbidraget där pengarna behövs som mest i organisationen. Det är inte bundet till ett enda ändamål.

Sammantaget gör statsbidraget att ungdomsorganisationer kan planera budgeten långsiktigt och på förhand uppskatta hur mycket fria medel de har ett, två eller tre år i framtiden.

Föreningarnas finansiering

Det är vanligt att lokalföreningar i ungdomsrörelsen finansieras direkt av sina nationella förbund. Ofta genom utbetalningar från MUCF:s statsbidrag. Mer än hälften av organisationerna säger att det är den viktigaste inkomstkällan för deras lokalföreningar. Sedan är olika slags kommunala

bidrag samt medlems- och deltagaravgifter de viktigaste finansieringskällorna för lokalföreningar. Det är alltså vanligt för lokalföreningar att söka ekonomiska medel från kommuner och regioner. I vissa fall får de även stöd från de lokala distrikten av förbundets moderorganisation.

Jämfört med tidigare år har kommunala bidragen fortsatt att öka som en viktig inkomstkälla. Fler organisationer uppger det som den viktigaste eller tredje viktigaste inkomstkällan. En mångfald av inkomstkällor har många fördelar. Det kan leda till starkare ekonomi, mindre sårbarhet om någon inkomstkälla skulle försvinna samt kan möjliggöra nya kontakter med ideella, offentliga eller privata aktörer.

Dessvärre finns det stora osäkerheter med kommunala och regionala bidrag. Skillnaderna är stora i olika delar av landet, där vissa kommuner kanske helt saknar medel att söka medan andra har mycket komplicerade regler. Detta leder till ojämlika förutsättningar och ställer högre krav på lokal-kännedom för ansvariga i alla led i organisationen.

Bankfrågan

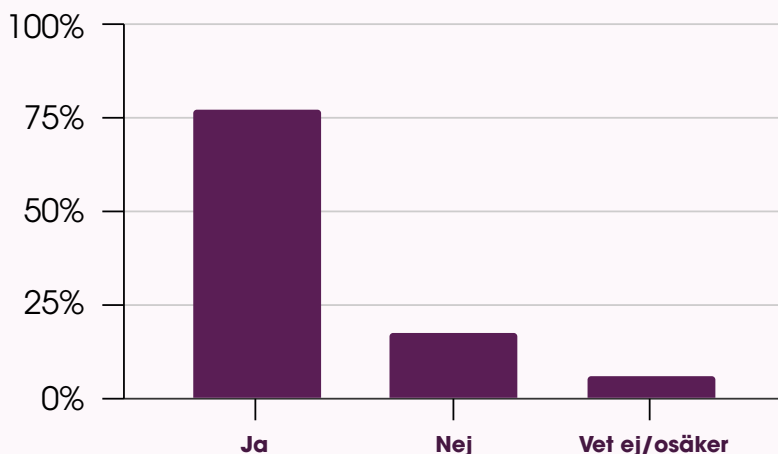
“Att vår bank i första hand inte var till för ideella föreningar.”

– Bankens motivering till en medlemsorganisation om varför det var svårt att driva bankkonto hos dem.

Sverige har en grundlagsskyddad föreningsfrihet som låter varje människa organisera sig på egen hand utan att staten får bestämma formatet eller villkoren. Men i praktiken begränsas människors organisering av samhällets institutioner och myndigheters regler. Med ett bankkonto kan man köpa

tjänster och varor, boka lokaler och ta emot pengar från såväl privatpersoner som kommuner och moderorganisationer. Men många organisationer hindras från att ens öppna ett konto eller tvingas vänta flera månader efter årsmötet för att få tillgång till det.

Har ni eller era lokalföreningar haft problem med att starta eller driva bankkonton?

“De meddelade att de inte hade möjlighet att erbjuda ett av våra distrikt ett bankkonto. De utvecklade inte varför.”

77% svarade att de eller deras lokalföreningar har problem med att starta eller driva bankkonton, vilket är högre än tidigare år. Det är dussintals ungdomsorganisationer där engagerade centralt eller lokalt inte kan vara säkra på att de kan ha självständig ekonomi, betala räkningar och planera verksamhet.

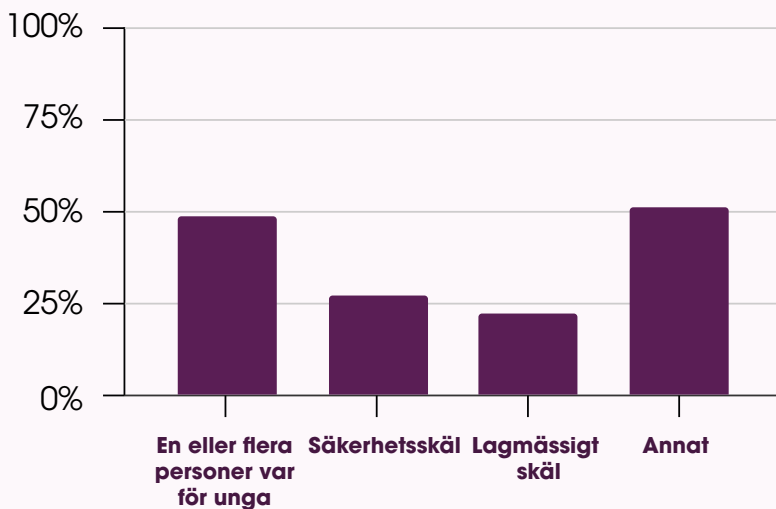
Det här är ett välkänt problem i civilsamhället. 2025 frågade Giva Sverige 600 ideella organisationer och var sjunde hade haft problem med att öppna bankkonto, vilket inte förbättrats sedan 2023 (“Tillgång till banktjänster för ideella

organisationer”, 2025). “Ungdomsrörelsen i siffror 2024” djupdök i bankfrågan genom djupintervjuer med organisationer som påverkas. I URIS 2024 hade sju av tio organisationer samma slags problem. Även om problemet är angeläget för hela den ideella sektorn verkar det alltså drabba ungdomsorganisationer särskilt hårt.

Allvaret i frågan genomsyrar medlemsundersökningen, där många fritextsvar lyfter problemen. Eftersom läget inte har förbättrats fortsätter vi analysen 2025.

Om ja, vilket eller vilka skäl uppgav banken/bankerna?

Bankerna uppger många olika skäl. Det vanligaste är att någon i styrelsen är för ung. Ibland kräver banken att alla firmatecknare eller kassören ska vara minst 18 år gamla, ibland att alla i styrelsen ska vara det. Detta riskerar att låsa ut yngre ur ideellt engagemang, där årsmötet inte kan välja engagerade

unga till vissa poster, på grund av risken att nästa styrelse inte får tillgång till bankkontot. Det kan också tvinga andra som är över 18 att kandidera om och fortsätta ansvara för föreningens ekonomi även om de inte vill, för att undvika problem.

“I vår erfarenhet har det inte varit bankerna i sig som har nekat konto utan hindret ligger i prisbilden.”

74% av dessa uppger att de har problem med Swedbank, vilket är mer än någon annan bank. Det är dock oklart om detta är för att det oftare är problem med Swedbank eller om det är en vanligare bank att använda i det unga civilsamhället och att de därför sticker ut i statistiken. I fritextsvaren förekommer även JAK, Länsförsäkringar och Ekobanken. Problemet finns alltså bland flera olika banker.

Baserat på tidigare års undersökningar rör det sig om en mängd olika problem. Vissa lokalföreningar lyckas inte starta bankkonton. Andra lyckas inte föra över behörigheter till nya förtroendevalda.

Skälen till problemen varierar också. För vissa föreningar är det alldeles för dyrt att öppna ett bankkonto. Vissa banker kräver fysiska signaturer på protokoll och blanketter. Andra möter mindre definierade hinder, som långa handläggningstider och krånglig byråkrati. Det är höga trösklar och förvirrande processer som försvårar ideellt engagemang.

Det verkar variera hur mycket detta påverkar organisationerna. Vissa säger att det inte leder till

stora problem medan andra beskriver det som något av det mest begränsande. Vissa medlemsorganisationer beskriver hur de behöver gå in och lösa situationen för sina lokalföreningar eller rentav sköta deras ekonomi åt dem.

En del organisationer upplever att politiker inte känner till hur svårt det är och efterfrågar politiska lösningar. Eftersom föreningsfriheten är skyddad i grundlagen bör inte möjligheten att bedriva verksamhet begränsas av att man i bankens ögon är för ung för att ta ansvar för pengar.

“De rättsliga och administrativa kraven är oförenliga. Till exempel accepteras inte beslut från styrelsen eller årsmötet av banken, utan de kräver egna formulär och rutiner för att visa relevanta beslut. Kostnaderna för att hantera ett bankkonto för lokala organisationer är mycket högre än deras budgetar. Medlemmarnas ålder leder till misstro eller bristande tillgång till bankkontot. Det finns en hög nivå av misstro överlag och en nonchalans gentemot beslut om fullmakter; även de minsta ändringarna av bankkontot måste gå igenom en lång och byråkratisk process.”

Ungdomsrörelsens opinionsbildning och påverkansarbete

“Vi upplever att remisser idag i hög utsträckning är ”klara” redan innan de gått ut på runda. Dvs att direktiven på olika sätt är såpass bestämda vad utredningen ska föreslå/komma fram till”

Opinionsbildning är en mycket viktig del av ungdomsrörelsens arbete och ett centralt syfte för många organisationer. Det kan dels handla om att premiera en viss slags politik men också att föra sina medlemmars talan. För till exempel en miljöorganisation är påverkan själva ändamålet med organiseringen, medan till exempel en kulturorganisation kanske arbetar med att påverka i frågor som skulle underlätta den övriga verksamheten.

Påverkansarbete och opinionsbildning är två olika men relatera-

de begrepp som beskriver hur organisationer för sina medlemmars talan gentemot resten av samhället. Opinionsbildning är när man försöker få en eller flera målgrupper, exempelvis allmänheten, en viss yrkesgrupp eller politiker i ett politiskt parti, att ändra uppfattning i en viss fråga. Påverkansarbete är när man försöker få en särskild aktör att agera i en fråga som den har beslutsmakt över, till exempel regeringen och dess budgetförslag. Det handlar alltså ofta om att delta i formella processer och direkt kontakt med politiker och deras politiska förslag.

En av dessa processer är det så kallade remissväsendet, där lagförslag förbereds genom statens offentliga utredningar (SOU). Regeringen väljer en utredare som ska ta fram ett förslag på hur man ska hantera en viss politisk fråga. När utredaren är färdig med sitt förslag bjuder hen in organisationer att ge feedback på det, det vill säga att skriva remissvar.

Många ungdomsorganisationer får inbjudningar att svara på remisser, men LSU har identifierat flera svagheter i systemet. Även i årets rapport tittar vi på hur ungdomsrörelsen arbetar med sitt påverkansarbete.

Ungdomsrörelsen och remissväsendet

“Saknar finansiering som möjliggör att det går att uppdra till personal att göra de analyser och utredningar som krävs för att kunna lämna vederhäftiga remissvar.”

LSU avslutade nyligen “SOU-projektet” som hade som syfte att stärka ungdomsorganisationers kapacitet att delta i remissväsendet. Resultatet är tydligt: unga vill delta mer i demokratin, lyfta sina medlemmars röster och vara involverade i lagstiftningen. Men det kan uppfattas som komplicerat.

Remisser är ofta långa, skrivna med ett komplicerat språk och har ibland mycket korta svarstider. Detta kan vara frustrerande nog för myndigheter och kommuner som är förpliktigade att svara, för att inte tala om en förening med färre än fem anställda och en överarbetad styrelse.

SOU-projektet fann dessutom att det ofta var för sent för att påverka lagförslaget när remissen var färdig, vilket är en bild som många tidigare särskilda utredare delar. Den bästa tidpunkten för att påverka en remiss för ett lagförslag är, motsägelsefullt nog, innan utredningen för den ens har tillsatts. Resursstarka organisationer med många policyprofessionella, det vill säga anställda som jobbar med politik och påverkan, har kapacitet att långt i förväg vara med och påverka direktiv och riktning för nya utredningar. Det kan inte de flesta ungdomsorganisationer.

Därför finns det en “insider-effekt” i politiken, där redan etablerade organisationer har bäst möjlighet att påverka medan

andra kanske kämpar med att ens få inbjudan att skriva remissvar.

“Ofta mycket kort deadline.”

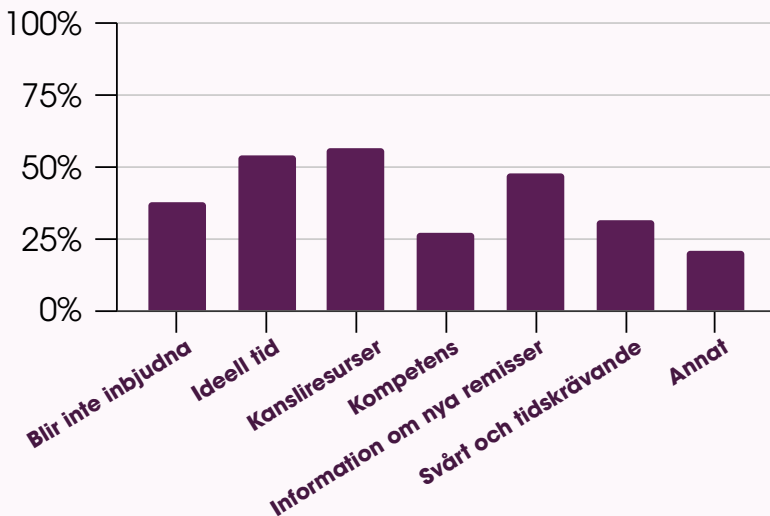
– Fritextsvar om vilka hinder de möter när de skriver remissvar.

Svenska staten borde se över remissväsendet och därmed stärka demokratin. Det skulle vara ett billigt och effektivt sätt att höja ungas tillit till politiken, få bättre politik och nyttja den värdefulla resursen som är ungas politiska engagemang. Unga står nämligen redo.

På frågan om vad som hindrar dem att svara på fler remisser uppgav majoriteten att det handlar om möjlighet och tid. Antingen får de

inte inbjudningar eller så har de inte kapacitet att svara. Alternativen att de saknade kompetens eller tyckte att det var för svårt fick minst antal svar. Unga ideella förstår det politiska systemet och lagförslagen. Men många av dem har inte möjlighet att skriva ett remissvar de är nöjda med på ett par veckor.

Om ni vill skriva fler remissvar än vad ni gör idag, vad hindrar er från att göra det?

Det finns sammantaget en stor vilja i barn- och ungdomsrörelsen att bidra till en bättre värld, engagera sig politiskt och påverka sin omvärld. Men otillgängliga politiska processer, tidsbrist och ansträngda resurser gör att de inte får utlopp för sitt politiska engagemang.

En stor del av Sveriges sexhundra-tusen medlemmar i barn- och ungdomsrörelsen får alltså inte chans att genom sina representanter göra sina röster hörda gentemot Sveriges makthavare. Det är en missad chans i en tid där demokratin behöver försvaras.

LSU tog i SOU-projektet fram förslag på ett stärkt remissvä-

sende, som skulle föra det närmare Sveriges befolkning och i synnerhet Sveriges unga. Statens departement borde ta fram en standardiserad introduktion för särskilda utredare att möta unga i utredningar så att de inte måste uppfinna hjulet på nytt. Tillsammans med ungdomsrörelsen borde de ta fram listor på organisationer, nätverk och forum där underrepresenterade grupper är lätta att nå och uppmana utredare att involvera dem tidigt i utredningarna. Slutligen borde kommittéförordningen ändras för att alla utredningar som rör unga specifikt ska involvera unga i utredningen.

Trygghet och säkerhet

“Vi ska kunna organisera oss och fokusera på rätt saker. Själva anledningen till att vi finns till, att vi vill driva igenom politisk förändring och rädda världen, kort sagt, och inte då behöva lägga tid på att tänka på att det finns de som inte vill ha oss här eller hota oss, helt enkelt.”

I år fokuserar LSU särskilt på frågan om ungdomsorganisationers möjlighet att arrangera verksamhet tryggt och säkert. Under 2025 startade LSU ett nytt nätverk för medlemsorganisationer att dela med sig av och hjälpa varandra med frågor kopplade till trygghet och säkerhet.

Tidigare har LSU arbetat med frågor kopplade till hat och mot förtroendevalda och anställda, bland annat i rapporten “Vi sluter oss inåt”. Där kunde vi bland annat se att det är en maktobalans i samhället, där hatet ofta kommer från

vuxna personer medan de är unga som får betala priset. Vi kunde dessutom se att få organisationer har kapacitet att ge det psykosociala och formella stödet som de som är utsatta behöver, vilket leder till osäkerhet och otrygghet.

Det handlar ofta om kommentarer på sociala medier, som kan vara allt från förolämpande som direkt hotfulla. Men många har också erfarenhet av att få brev hem eller kontaktade direkt på andra vis.

Konsekvensen är att drabbade personer och organisationer blir

mindre öppna och avstår från att uttala sig i situationer där de vet att de riskerar att få hat och hot som de inte har resurser att hantera.

I år vill LSU fördjupa bilden genom att prata om den fysiska tryggheten och säkerheten för organisationer. Det blir allt mer aktuellt för våra medlemsorganisationer. Det kan handla om hotfulla brev eller rädsla för att aktivister ska utsättas för aktioner eller dåd. Det är numera rutin för många organisationer att aldrig gå ut med adressen till aktiviteter offentligt.

Därför har LSU intervjuat tre organisationer med erfarenhet av arbete med trygghet och säkerhet: RFSL Ungdom, Judiska ungdomsförbundet och Grön Ungdom. Genom telefonintervjuer har de bland annat svarat på frågorna:

1. Vad betyder trygghet och säkerhet för er?
2. Hur ofta tar ni hänsyn till det?
3. Vad får det för konsekvenser för er organisation? Era medlemmar? Er ekonomi?
4. Vilket stöd behöver ni?
5. Vad önskar ni att politiker eller allmänheten visste?

Eftersom att deras svar går in på hur de hanterar potentiellt hotfulla eller brottsliga situationer är informationen känslig. Därför har alla citat anonymiserats och alla detaljer som kan användas för att kartlägga deras säkerhetsarbete tagits bort. Det har dessutom skickats till organisationerna för godkännande. Detta var även ett krav från vissa organisationer för att ställa upp på intervju.

Organisationerna

Vi har intervjuat tre av LSU:s medlemsorganisationer som vi vet är särskilt utsatta för hat, hot och trakasserier.

Grön Ungdom är Miljöpartiets ungdomsorganisation. Deras vision är en rättvis värld där planetens gränser respekteras och varje människa har makt över sitt eget liv och sin tid. De har rikstäckande lokalavdelningar och distrikt och arbetar med klimat- och rättighetsfrågor. Tre år i rad har Brottsförebyggande rådet (Brå) rapporterat att Miljöpartiet är partiet där högst andel politiker uppgett att de utsätts för hot.

Judiska ungdomsförbundet är ungdomsorganisationen för judar i Sverige. Deras vision är att det ska vara kul att vara jude och de stöttar sina drygt 20 medlemsföreningar i att uppmärksamma judiskt liv i Sverige och motverka antisemitism. Enligt Brås rapport "Antisemitiska hatbrott: Samtida erfarenheter från judiska församlingar och organisationer" upplever många svenska judar att otryggheten ökar, samtidigt som utsattheten varierar från organisation till organisation.

RFSL Ungdom är Sveriges största ungdomsorganisation för hbtqiapersoner och arbetar för att alla oavsett sexualitet, könsidentitet och könsuttryck ska kunna leva fritt. Dagens Nyheter skrev i november att flera lokalavdelningar inom RFSL slutat göra skolbesök på grund av otrygghet. Under 2020-talet har RFSL även sett en ökning av incidenter där lokala mötesplatser eller förtroendevalda har utsatts för hot eller våld.

Problemet är dock bredare än så. Organisationer kopplat till diskrimineringsgrunder, mänskliga rättigheter, miljöfrågor eller partipolitik är ofta utsatta.

Tidigare lärdomar

I LSU:s rapport “Vi sluter oss inåt” beskriver unga att det är så krävande att utsättas för hat och hot att det får stora konsekvenser för såväl organisationen som den enskilda. Vissa mår sämre. Andra känner att de måste vänja sig vid det, få hårdare hud och acceptera läget, eftersom att det inte finns kapacitet för att förhindra hat och hot.

Erfarenheter av säkerhet och trygghet

Intervjuer har genomförts med hbtq-organisationen RFSL Ungdom, Judiska ungdomsförbundet och Grön Ungdom. De är alla utsatta, men på olika vis och av olika skäl.

Judiska ungdomsförbundet är noga med att skilja på trygghet och säkerhet. För dem innebär trygghet en känsla av att inte behöva oroa sig, kunna slappna av och fokusera på verksamheten. Säkerhet är å andra sidan konkreta hot och risker.

De har samarbetspartners med tydliga säkerhetsrutiner som de följer inför alla evenemang

och aktiviteter. Detta innebär en hög säkerhet, men innebär extra arbetstid och att de inte kan vara flexibla.

Alla tre organisationer berättade att de är försiktiga med var de arrangerar aktiviteter och premierar lokaler som de känner till, ofta från organisationer som står dem nära. I olika grad är de dessutom försiktiga med att gå ut med tid och plats för medlemsträffar i förhand och marknadsför dem inte offentligt på grund av risken för aktioner från exempelvis högerextrema.

I flera fall skickar de enbart ut adressen till de som anmält sig en eller några dagar innan evenemanget. Då kan de dessutom säga till medlemmar och deltagare att de inte får uppdatera sina sociala medier från platsen, av rädsla för att fel grupp ska hitta dit.

Alla tre organisationer är del av större rörelser eller nätverk med mer säkerhetsresurser, men har relativt låg egen kapacitet. Till exempel kan Grön Ungdom delvis ta del av Miljöpartiets säkerhetsarbete. Många organisationer saknar dock möjlighet att ta del av säkerhetsarbetet i mer resurs-

starka organisationer med högre kompetens.

De ger också en bild av att säkerhetsläget är ett relativt nytt problem. Organisationerna har länge behövt ha beredskap och känt utsatthet, men de senaste åren har riskerna och behoven ökat. Arbetet med trygghet och säkerhet kräver mycket mer tid och resurser nu än förut.

Konsekvenser

Långsammare och striktare

“Alla föreningar behöver skicka in till mig vad de ska göra under 2026, som de behöver säkerhet till. De har inget utrymme till spontanitet under 2026, om de också vill vara säkra.”

Högre krav på säkerhet begränsar både verksamhetens form och planering. En organisation utan hotbild kan exempelvis inom två veckor arrangera en aktivitet med många externa gäster på en öppen plats. För andra är det för kort tid för att aktivera säkerhetsrutinerna.

Mer inåtriktade

“Men till en viss del så är det ju också en ekonomisk fråga där någonstans du behöver väga å ena sidan säkerheten och å andra sidan ekonomin. Det är ju en väldigt jobbig bedömning att göra. Och liksom påfrestande såklart för de som behöver göra det, även om det måste göras.”

I intervjuerna beskrivs att vissa lokaler är både säkrare och tryggare än andra. I de bästa av världar skulle man kunna hyra en lokal av vilken hyresvärd som helst utan att behöva vara orolig för onödiga risker. Så är dock inte fallet för alla. Istället premieras lokaler man känner till eller som redan finns inom den egna “rörelsen”. Detta begränsar det dock till ett fåtal lokaler, ofta placerade kring storstäder. Detta riskerar att minska organisationens kontakt med andra organisationer, intressenter och målgrupper som man annars inte når. En av organisationerna säger att de av säkerhetsskäl har svårt att arrangera aktiviteter på landsbygden.

Sämre tillgänglighet

“Och det gör ju också att vi också är väldigt bundna till en viss stadsdel. Vi kan inte nå ut lika bra till de som kanske bor i förorterna. Eller de som bor i mindre städer på landsbygden. För att man liksom på landsbygden inte har samma säkerhetsorganisationer där.”

När organisationer inte kan gå ut med plats för aktiviteter på förhand och behöver vara mer försiktiga med vilka som får besöka blir de mindre tillgängliga för nya medlemmar. Det gör att det kan bli svårare att rekrytera medlemmar, hitta engagerade personer och skapa gemenskapen som uppnår föreningens syfte.

Kräver arbetstid

“Vi har ju nu inför årsmötet, det är ändå många timmar som vi lagt oss på att göra riskanalys och nu ska jag informera, ringa polisen, vi ska kontakta vår säkerhet så att de har kännedom om det här. Vi kommer ha utbildning av oss i förbunds-

styrelsen som är ansvariga. I både utrymning och eld och sån säkerhet, men också i inrymning.”

Alla intervjuade beskriver att säkerhetsarbetet kräver mycket tid, energi och resurser. Även om de har svårt att uppskatta hur mycket resurser det handlar om hade samma resurser kunnat gå till verksamheten istället.

En av organisationerna som är med i LSU:s säkerhetsnätverk tog upp det som en av sakerna som kräver tid. De betonade att det är en viktig prioritering och givande arbete, men noterade att samma tid hade kunnat läggas på andra saker.

Ökad administration

“Inför varje evenemang behöver vi ha koll på säkerheten, att den kommer finnas på plats och så. Det är ju administration kring spontanitet. Alla förberedelser som krävs gör att saker behöver planeras längre i tid. Jag behöver också skicka ut information till de som ska delta. Inför varje evenemang är det väldigt mycket säkerhetsadmin.”

En av organisationerna har sökt pengar från en myndighet för sitt säkerhetsarbete men beskriver det som utmanande i sig. Stödet är nytt och har administrerats av olika myndigheter över tid. Eftersom varje myndighet har olika rutiner och krav behöver sökande organisationer skriva ansökningarna från grunden.

Stödet täckte dessutom inte sina egna revisionskostnader, vilket gjorde att pengar behövde dras från övrig verksamhet och till slut kostade organisationen mer än de fick som bidrag.

Stress och oro

“Man känner att någon där ute... det finns många folk som inte vill en väl. Det tror jag framför allt blir en stor stress,”

Flera av dem berättade att det känns påfrestande och osäkert att hela tiden behöva ta hänsyn till trygghet och säkerhet. En av dem sade att det hela tiden känns otillräckligt, att de inte har tid eller resurser att prioritera säkerheten så mycket som det behövs och att den vetskapen känns väldigt jobbig.

Två berättade att medvetenheten om säkerheten i sig påfrestar organisationen och har fått unga att sluta engagera sig. Det kan exempelvis handla om att någon inte orkar ta emot hat och hot på nätet, men också att det går åt så mycket tid och energi till att prata om trygghet och säkerhet att det inte finns mycket ork kvar för varför man började engagera sig.

Behov

Förståelse

Alla organisationer önskade att politiker och allmänheten skulle förstå hur det påverkar deras organisation och engagerade att ständigt behöva ta hänsyn till trygghet och säkerhet.

Varje organisation lyfte massmord och terrordåd som riktas mot samma eller liknande grupper som de är del av. Exempelvis mot hanukkahfirandet i Australien, Utöya i Norge och våldsdåd mot hbtq-personer.

Grön Ungdom önskade att andra politiker skulle förstå att de statistiskt sett är mer utsatta än andra och därför behövde ha koll på sina kommentarsfält och moderera bort exempelvis dödshot.

Kunskap

Alla önskade också att samhället gör mer för att förstå deras utsatthet. Exempelvis genom att stärka judiskt liv och göra ett kunskapslyft om hur fördomar och stereotyper ser ut. Det kommer inte på kort sikt lösa deras utsatthet, men kan på sikt göra samhället mer motståndskraftigt mot fördomar och diskriminering.

Nätverk och kompetens

Alla tre uttryckte ett behov av kunskap, verktyg eller möjlighet att bolla säkerhet och trygghet med andra. Som ungdomsorganisation finns det ofta en hög omsättning av både anställda och förtroendevalda. Det gör att kompetens kan försvinna från organisationen lika snabbt som den tillkommer. De beskriver också arbetet som frustrerande och otillräckligt och vill ha fler att bolla med.

Det finns en möjlighet för LSU och liknande organisationer att erbjuda mötesplatser och utbildningar för att öka kunskapen, låta medlemsorganisationer lära av varandra samt göra att arbetet inte känns lika ensamt.

Slutsats

Grön Ungdom, Judiska ungdomsförbundet och RFSL Ungdom ser säkerhetsarbetet som en olycklig nödvändighet. De vet att det i värsta fall kan handla om deras medlemmars liv och känner därför att de inte har ett annat val än att prioritera säkerhetsarbetet, trots att de är små organisationer med begränsade resurser. De beskriver en känsla av att arbetet aldrig är

färdigt och att de skulle vilja göra mer.

De är inte ensamma. Bland LSU:s medlemmar finns personer med funktionsnedsättningar eller olika trosinriktningar, urfolk, politiskt aktiva och många andra som är utsatta. Alla dem har inte möjlighet att ta del av andra organisationers säkerhetsarbete.

Sedan några år kan ideella organisationer söka bidrag för att skydda eller bevaka byggnader. Det är möjligt att även få stöd för andra insatser, men det är osäkert var gränserna går för dessa. LSU:s medlemsorganisationer har vitt skilda erfarenheter av att undersöka det.

Det sköttes först av Kammarkollegiet och sedan av Myndigheten för stöd till trossamfund (SST). Den slogs i början av 2026 ihop med MUCF, vilket gör att de i framtiden kommer att administrera ansökningarna och bidragen.

Organisationer som fler gånger söker ekonomiskt stöd för sitt säkerhetsarbete har alltså behövt anpassa sig efter flera olika myndigheters standarder för ansökningar, redovisning och rapportering.

Det innebär ökad administration och ökade kostnader eftersom att det inte går att utgå från tidigare ansökningar.

Bidraget för skydd eller bevakning av byggnader är dessutom illa anpassat för flera ungdomsorganisationer eftersom att det endast får användas för att skydda eller bevaka byggnader där organisationen bedriver verksamhet. Det är dessutom menat att gå till en fastighet per ansökan. Det kan alltså vara svårt eller omöjligt för organisationer att nyttja stödet ifall de inte äger fastigheten de har verksamhet i, ifall de har verksamhet på många olika platser eller inte vet hur länge de kommer använda den. Dessutom stämmer det inte överens med många organisationers säkerhetsbehov. De kan istället ha behov av professionella riskbedömningar, säkerhetsutbildningar av personal och förtroendevalda, bevakning på internet eller stödsamtal för utsatta.

Det går att få ekonomiskt stöd även för andra åtgärder, som skydd i tillfälliga lokaler och utbildningar. Men dessa presenteras som sekundära jämfört med stöd i permanenta lokaler, så det är otydligt hur stort utrymme det

finns för det i praktiken. Mer arbete behövs för att undersöka vilka stöd som ungdomsorganisationer har tillgång till, vad det leder till i praktiken och om det räcker för att täcka behoven.

En del av säkerheten för organisationer är så kallat skalskydd, att göra den fysiska platsen så säker som möjligt. Syftet är att minska risken för intrång, att obehöriga personer tar sig in eller att förhindra andra incidenter. Dessvärre hyr många ungdomsorganisationer lokaler som är dåligt anpassa-

de för sådan säkerhet. Det är inte säkert att de får tillåtelse från sin hyresvärd att göra insatser för att göra en lokal säkrare, även om de hittar finansieringen som krävs. Intervjuerna visar hur viktigt det är att regeringen och Sveriges myndigheter gör det enkelt för ideella organisationer att stärka sitt eget säkerhetsarbete. Det är också ett tecken på hur viktigt det är att ungdomsorganisationer hjälper varandra.

00:00:37

0,5

Förslag för en starkare ungdomsrörelse

Denna rapport visar att kraven på ungdomsrörelsen ökar samtidigt som medlen minskar. Det är högre krav på administration och en del ungdomsorganisationer står dessutom inför en större hotbild som ökar stress och anstränger deras ekonomi. Det är inte vad ungas engagemang ska handla om. Det är ett demokratiproblem.

LSU anser att MUCF:s statsbidrag är det enskild starkaste verktyget för att främja ungas demokratiska engagemang i Sverige. Ett generöst bidrag gör att mer energi kan gå direkt till verksamheten. Givande, försäljning, affärsverksamhet och projektbidrag kräver dock mycket tid och resurser att satsa på.

I stället har det unga civilsamhället hamnat i en rävsax. I det nuvarande systemet dräneras de sakta men stadigt. Men det saknas förutsättningar för att kunna göra sig självständiga från statliga medel.

Det finns alltså förväntningar från det offentliga på vad civilsamhället ska göra, hur det ska göra det och en förhoppning om att det kommer hjälpa regeringen uppnå politiska mål. Samtidigt blir medlen mindre och kontrollerna hårdare för att behålla smulorna som finns kvar. Man behandlas med misstänksamhet för att man tar del av bidragen som erbjuds för att kunna göra sakerna som samhället räknar med.

Sveriges politiker måste nu uttala vilket civilsamhälle de vill att Sverige ska ha. Det måste finnas förutsättningar att som ideell organisation skapa en stabil och långsiktig ekonomi. Nu har statsbidraget för varje år minskat i takt med inflationen utan att det finns ett realistiskt annat alternativ som inte för med sig stora risker, nackdelar eller nya kostnader för organisationen.

Det finns lösningar om det finns politisk vilja. LSU presenterar här

sex förslag som skulle göra det unga civilsamhället starkare, stabilare och mer självständigt. Taget som ett paket skulle det möjliggöra en mer givande fritid för tusentals unga och låta dem känna hur det är att påverka sin omgivning på allvar, samtidigt som det skulle bli lättare att diversifiera sina inkomstkällor och på sikt göra

sig mindre beroende av statliga bidrag.

Annars är risken att Sveriges starka och självständiga ungdomsrörelse kommer att försvagas de kommande åren och att färre personer kommer få förutsättningar att engagera sig i demokratin.

Sex förslag

Unga behöver en långsiktig och förutsägbar finansiering:

- Öka statsbidraget till barn- och ungdomsorganisationer till 350 miljoner kronor med anledning av den växande ungdomsrörelsen.
- Inför proportionalitet i bidragskrav och kontroll för att minska onödig administration som stävjar engagemang.

Unga ska kunna starta och driva förening och bankkonto:

- Stärk rätten för minderåriga att teckna firma för en organisation och underlätta möjligheten att hantera och ta del av banktjänster, särskilt genom minskade kostnader och korta handläggningstider.
- Följ Danmarks exempel om lagstadgad rätt till ett grundläggande bankkonto för föreningar och mindre verksamheter

Unga ska kunna organisera sig tryggt och säkert:

- Ta fram en ny handlingsplan likt ”Till det fria ordets försvar” (2017) för att inkludera perspektiv om säkerhet och trygghet för civilsamhället och ungdomsrörelsen. Ungdomsrörelsen behöver inkluderas i utredningar, åtgärder och politiska processer som rör hat och hot.
- Ge relevanta myndigheter, till exempel MUCF, Brottsförebyggande rådet och Polismyndigheten i uppdrag att bistå ungdomsorganisationer ekonomiskt och stödjande att stärka sin fysiska och psykologiska trygghet och säkerhet. Vidareutveckla MUCF:s bidrag för säkerhetshöjande åtgärder så att ungdomsrörelsens behov tillgodoses.
- Tillsätt resurser för att stärka kompetensen inom polis och andra rättsinstanser för att utreda brott mot ideellt engagerade. Det finns behov av ett ökad barn- och ungdomsfokus och analys inom rättsväsendet.

E-post: info@lsu.se

Instagram och Twitter: [LSU_se](#)

Facebook: [LSU – Sveriges barn- och ungdomsorganisationer](#)

www.lsu.se